

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.6.2014
COM(2014) 332 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

om EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2014-2020

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

om EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2014–2020

1. INLEDNING – FÖRUTSÄTTNINGARNA

Ett av EU-kommissionens strategiska mål är att säkerställa en trygg och hälsosam arbetsmiljö för över 217 miljoner arbetstagare i EU i nära samarbete med medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter samt övriga EU-institutioner och EU-organ. Eftersom arbetstagarna utsätts för likartade arbetsmiljöriskerna i hela EU har unionen en tydlig uppgift att hjälpa medlemsstaterna att hantera dessa risker på ett effektivare sätt och se till att det råder lika konkurrensvillkor i hela EU. Denna uppgift anges uttryckligen i fördraget¹, som ger unionen delad befogenhet när det gäller att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och anta direktiv som fastställer minimikrav för att förbättra arbetsmiljön i syfte att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

EU:s arbetsmiljöåtgärder har under åren genomförts inom en strategisk ram med följande två nyckelkomponenter:

1. En heltäckande EU-lagstiftning som omfattar de viktigaste arbetsmiljöriskerna och innehåller gemensamma definitioner, strukturer och regler som medlemsstaterna har anpassat till sina olika nationella förhållanden.
2. En rad fleråriga åtgärdsprogram under perioden 1978–2002, som sedan följdes av europeiska strategier (2002–2006 och 2007–2012) för att identifiera prioriteringar och gemensamma mål, ge en ram för samordning av den nationella politiken och främja en helhetssyn på det förebyggande arbetet. Som en följd av strategin 2007–2012 har 27 medlemsstater infört nationella strategier.

Det är viktigt att förebygga risker och främja tryggare och sundare förhållanden på arbetsplatsen, inte bara för att förbättra arbetets kvalitet och arbetsvillkoren, utan även för att stimulera konkurrenskraften. Friska arbetstagare har en direkt och mätbar positiv inverkan på produktiviteten och bidrar till att göra socialförsäkringssystemen mer långsiktigt hållbara. En förutsättning för att arbetstagarna ska kunna förvärvsarbeta under en längre tid är att man förhindrar allvarliga arbetsolyckor och arbetssjukdomar och främjar deras hälsa under hela tiden i arbetslivet, från första arbetet och framåt. Detta bidrar därför till att hantera de långsiktiga effekterna av den åldrande befolkningen i enlighet med Europa 2020-strategins mål för smart och hållbar tillväxt för alla.² Särskilt i sysselsättningsriktlinje nr 7 betonas vikten av att främja arbets kvaliteten. I sysselsättningspaketet³ framhålls att bättre arbetsvillkor inverkar positivt på produktiviteten och konkurrenskraften.

Investeringar i arbetsmiljön är kostnadseffektiva och bidrar till arbetstagarnas välbefinnande. Enligt nya beräkningar kan arbetsmiljöinvesteringar ge höga avkastningskvoter på i genomsnitt 2,2⁴ i ett intervall mellan 1,29 och 2,89.⁵

¹ Artiklarna 151 och 153 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

² KOM(2010) 2020 och COM(2014) 130 final.

³ COM(2012) 173 final.

⁴ International Social Security Association (ISSA), *The return on prevention: Calculating the costs and benefits of investments in occupational safety and health in companies*, <http://www.issa.int>.

⁵ BenOSH, *Socio-economic costs of accidents at work and work-related ill health*, <http://ec.europa.eu/social>.

Utvärderingen av arbetsmiljöstrategin 2007–2012⁶ bekräftar värdet av en strategisk ram på EU-nivå för politiska åtgärder på arbetsmiljöområdet och visar att intressenterna ger ett starkt stöd för fortsatta strategiska åtgärder på EU-nivå. I utvärderingen framhålls att målen, prioriteringarna och arbetsmetoderna behöver ses över så att EU:s politiska ram anpassas till nya arbetsmönster och nya och framväxande risker.

Kommissionen inledde 2013 ett offentligt samråd på nätet⁷ för att inhämta synpunkter från intressenter om genomförandet av den föregående arbetsmiljöstrategin och vägen framåt. De över 500 svaren bekräftade att en fortsatt samordning på EU-nivå behövs inom detta område. De innehöll också användbara förslag om den nya strategins innehåll. En övervägande majoritet av dem som svarade ansåg att mer bör göras för att minska den administrativa bördan och de små och medelstora företagens kostnader för att följa bestämmelserna. De flesta ansåg också att man samtidigt som man strävar efter att uppnå dessa mål också bör se till att arbetsmiljöprinciperna i hög grad följs, oavsett företagets storlek.

I kommissionens förslag till en strategisk ram på arbetsmiljöområdet för perioden 2014–2020 har vederbörlig hänsyn tagits till flera bidrag, som alla förespråkade ett strategiskt politiskt initiativ, särskilt i bidragen från Europaparlamentet⁸, rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor⁹ och yrkesinspektörskommittén.¹⁰

För att slutföra samrådet anordnade kommissionen en konferens om arbetsvillkor¹¹ med centrala aktörer för att diskutera de huvudsakliga utmaningarna och prioriteringarna när det gäller att förbättra hälsa och säkerhet i arbetet.

Denna strategiska ram kommer att genomföras parallellt med efterhandsutvärderingen av EU:s arbetsmiljölagstiftning, vars slutsatser förväntas senast i slutet av 2015. Denna utvärdering krävs enligt ramdirektivet 89/391/EEG och ingår i kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet)¹². Tanken är att utvärderingen ska stärka evidensbasen för eventuella nya initiativ i framtiden. Av det skälet, och med tanke på arbetets stora betydelse, kommer den gällande strategiska ramen att ses över 2016 för att man ska kunna ta full hänsyn till resultatet av utvärderingen och översynen av Europa 2020–strategin.

Detta meddelande tar upp viktiga strategiska mål och ett antal åtgärder för att främja arbetstagarnas hälsa och säkerhet (del 4) mot bakgrund av en kartläggning av de olösta problem (del 2) och viktiga utmaningar (del 3) som identifierats.

2. LÄGESBESKRIVNING – FRAMSTEG OCH OLÖSTA PROBLEM INOM ARBETSMILJÖOMRÅDET

Förbättringen av arbetsmiljön inom EU under de senaste 25 åren kan till stor del tillskrivas den heltäckande lagstiftning och de politiska åtgärder som vidtagits och genomförts av unionen, medlemsstaterna och intressenter som arbetsmarknadens parter.

De flesta lagstiftningsåtgärder och övriga åtgärder i EU:s arbetsmiljöstrategi för perioden 2007–2012 har genomförts.

⁶ SWD(2013) 202.

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=333&langId=en&consultId=13&visib=0&furtherConsult=yes>.

⁸ Europaparlamentets resolution A7-0409/2011 av den 15 december 2011 om översynen efter halva tiden av den europeiska strategin 2007–2012 för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, Europaparlamentets resolution 2013/2685(RSP) av den 12 september 2013 om EU:s strategi för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

⁹ Yttrande antaget den 1 december 2011.

¹⁰ Yttrande antaget den 9 februari 2012.

¹¹ Konferens om arbetsvillkor den 28 april 2014.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=979&furtherEvents=yes>

¹² COM(2012) 746.

EU:s arbetsmiljöstrategi gav en gemensam ram för samordning och en gemensam inriktning. Nu har 27 medlemsstater nationella arbetsmiljöstrategier som är anpassade till de nationella förhållandena och de viktiga prioriterade områdena.

Mellan 2007 och 2011 minskade incidensen av olycksfall som ledde till mer än tre dagars frånvaro med 27,9 % i EU.¹³ De upplysningskampanjer som genomförts både på EU-nivå och på nationell nivå har i hög grad bidragit till att stärka det riskförebyggande synsättet.

Enligt en aktuell Eurobarometerundersökning¹⁴ var de allra flera arbetstagarna nöjda med arbetsmiljön på sitt nuvarande arbete (85 %) och över tre fjärdedelar (77 %) uppger att det finns information om och/eller utbildning i arbetsmiljöfrågor på deras arbetsplats.

Utvärderingen av arbetsmiljöstrategin 2007–2012 bekräftade att genomförandet av EU-strategin var effektivt som helhet och att strategins centrala mål uppnåddes. Arbetsmiljölagstiftningen blev lättare att tillämpa och EU-reglerna klargjordes tack vare EU-strategin. Det är dock fortfarande en utmaning att tillämpa lagstiftningen, särskilt för små och medelstora företag, som har svårt att uppfylla vissa krav i lagstiftningen. Dessutom fanns det luckor, främst i fråga om konsekvenserna för enskilda företag på lokal nivå och särskilt för små och medelstora företag. Statliga myndigheter deltog aktivt i genomförandet av strategin, men det var svårare att skapa en känsla av egenansvar hos andra EU-partner, särskilt arbetsmarknadens parter på nationell nivå. Det räckte inte med att samla in statistik och utveckla övervakningsverktyg. Utvärderingen av strategin för 2007–2012 visar särskilt att man måste bli bättre på att hantera vissa förebyggande åtgärders konsekvenser för enskilda företag (särskilt små och medelstora företag), samverka mellan arbetsmiljö, miljö och kemikalier samt effektiva insatser för att förebygga arbetssjukdomar.

Olycksfallen har minskat betydligt och de förebyggande åtgärderna har förbättrats, men det krävs ändå fortsatt förbättringar på arbetsmiljöområdet i EU.

- Varje år avlider över 4 000 arbetstagare på grund av arbetsolyckor och över tre miljoner råkar ut för allvarliga arbetsolyckor som leder till frånvaro från arbetet i över tre dagar.¹⁵
- Bland arbetstagarna anser 24,2 % att de riskerar sin hälsa och säkerhet på grund av sitt jobb och 25 % hävdade att arbetet hade en huvudsakligen negativ inverkan på deras hälsa.¹⁶
- Förutom det mänskliga lidandet är kostnaderna för arbetsrelaterad sjukfrånvaro oacceptabelt höga. I Tyskland ledde 460 miljoner sjukfrånvarodagar till en beräknad produktivitetsförlust på 3,1 % av BNP.¹⁷
- Även socialförsäkringskostnaderna för arbetssjukdomar och arbetsolyckor är oacceptabelt höga. Under budgetåret 2010/11 uppskattades kostnaden för staten enbart i Storbritannien till 2 381 miljoner pund.¹⁸

Kommissionen bör vidta fortsatta politiska åtgärder i samarbete med medlemsstaterna för att ytterligare förbättra arbetstagarnas hälsa och säkerhet i enlighet med fördraget (artiklarna 153 och 156). De ekonomiska och sociala fördelarna med en allmän arbetsmiljöpolitik, inklusive reglering, är väl dokumenterade i form av tillväxt och högre produktivitet, färre olycksfall och

¹³ Europeisk statistik över olycksfall i arbetet (ESAW), Eurostats beräkning. Data för NACE Rev. 2 sektor A C-N.

¹⁴ Flash Eurobarometer on Working Conditions
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_404_391_en.htm#398

¹⁵ Europeisk statistik över olycksfall i arbetet (ESAW), 2011.

¹⁶ Undersökningen om europeiska arbetsvillkor (EWCS), 2010.

¹⁷ BAuA and Labour Ministry report on *Safety and Health at Work*, 2011.

¹⁸ *Costs to Britain of workplace fatalities and self-reported injuries and ill-health*, 2010/11, HSE, 2013.

lägre incidens av allvarlig sjukdom. När åtgärder vidtas bör dock vederbörlig hänsyn tas till kostnaderna för företagen.

3. VILKA ÄR DE STÖRSTA UTMANINGARNA?

Lägesbeskrivningen i det föregående avsnittet visar viktiga utmaningar som är gemensamma för unionen och som kräver ytterligare politiska åtgärder.

- **Första utmaningen: Förbättra medlemsstaternas tillämpning, särskilt genom att stärka mikroföretagens och de små företagens möjligheter att införa effektiva och ändamålsenliga riskförebyggande åtgärder**

Olika medlemsstater har olika strategier för den praktiska tillämpningen av arbetsmiljölagstiftningen. Detta gäller särskilt i hur hög grad kraven uppfylls i privata företag, offentliga organ, inom olika näringsgrenar och i företag av olika storlek.

I de flesta fall är arbetsmiljöarbetets tillämpningsområde och effektivitet en särskild utmaning för mikroföretag och små företag. Mindre inrättningar är ofta sämre på att följa nationella bestämmelser och EU-bestämmelser och rapporterar färre arbetsmiljöåtgärder än större inrättningar.¹⁹

Orsakerna till detta är många. Det kan vara allt från inneboende svårigheter att följa tillsyns- och förvaltningsbestämmelser, vilket ofta beror på att direkt tillgänglig sakkunskap saknas, bristande kunskaper om skyldigheter, avsaknad av vägledning eller bristande verkställighet. Dessutom är kostnaderna för att följa bestämmelserna relativt sett högre för små och medelstora företag.

Inom ramen för strategin för 2007–2012 utarbetade kommissionen och Europeiska arbetsmiljöbyrån praktiska vägledningar för och material om god praxis för att stödja tillämpningen av arbetsmiljöåtgärder vid små och medelstora företag. Det interaktiva onlineverktyg för riskbedömning (OiRA)²⁰ som utvecklats av arbetsmiljöbyrån underlättar mycket för små och medelstora företag när det gäller att uppfylla arbetsmiljökraven. Men en mer koncentrerad insats krävs på EU-nivå och nationell nivå. Beslutsfattare bör överväga de särskilda omständigheter och begränsningar som gäller för mikroföretag och småföretag när tillsynsåtgärder utarbetas och införs. De kan inte utgå ifrån att de skyldigheter arbetsmiljöbestämmelserna innebär kan tillämpas på samma sätt i, eller medföra samma reativa kostnader för, stora och små företag.

Det behövs enklare och effektivare lösningar som tar hänsyn till mikroföretags och småföretags situation och därmed säkrar ett effektivt skydd för arbetstagarnas hälsa och säkerhet på alla arbetsplatser oavsett storlek. Detta kräver att lagstiftningen förenklas på lämpligt sätt samt att riskbedömningsprocessen underlättas för mikro- och småföretag genom att de får vägledning och stöd som är särskilt anpassat för dem.

- **Andra utmaningen: Bättre förebyggande åtgärder mot arbetssjukdomar genom att åtgärder som rör befintliga, nya och framväxande risker**

¹⁹Enligt Europeisk företagsundersökning om nya och framväxande hot (Esener) 2012 är företagets storlek, industrin och landet de viktigaste bestämningsfaktorerna för arbetsmiljöarbetets omfattning i företagen.

²⁰<http://www.oiraproject.eu/> OiRA är en webbplattform som gör det möjligt att enkelt och på ett standardiserat sätt skapa riskbedömningsverktyg för olika sektorer på flera språk. Det gör det möjligt att bygga upp användarvänliga, kostnadsfria onlineverktyg som kan hjälpa mikroföretag och små organisationer att införa en stegvis riskbedömningsprocess, från identifiering och bedömning av riskerna på arbetsplatsen via beslutsfattande och införande av förebyggande åtgärder till övervakning och rapportering.

Arbetsrelaterad ohälsa, bland annat sjukdomar som orsakas eller förvärras av dålig arbetsmiljö, utgör en tung börda för arbetstagare, företag och socialförsäkringssystem.²¹

Enligt Internationella arbetsorganisationens (ILO) senaste beräkningar²² inträffade sammanlagt 159 500 dödsfall på grund av arbetssjukdomar år 2008 i 27 EU-länder, varav cancer var den främsta dödsorsaken (95 500 fall). Andelen cancerfall på grund av exponering i arbetet uppskattas till 4–8,5 %. Nästan hälften av alla arbetsrelaterade dödsfall var förknippade med kemikalier.

Stora ansträngningar har gjorts för att förhindra arbetssjukdomar samt nya eller framväxande risker. EU-lagstiftningen infördes för att reglera kemikalier, med målet att säkra en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön (Reach-förordningen²³ och förordningen om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar²⁴), liksom för att reglera exponeringen för elektromagnetiska fält. Förutom lagstiftning har även andra åtgärder vidtagits, bland annat informationsspridning, utbyte av goda metoder och europeiska upplysningskampanjer i Europeiska miljöbyråns regi vartannat år²⁵. Det är ett stort problem och därför måste särskild uppmärksamhet även i fortsättningen ägnas åt cancer på grund av exponering i arbetet, sjukdomar som orsakas av asbest, lungsjukdomar, hudsjukdomar, astma och andra kroniska besvär.

Många nya tekniker och innovationer inom arbetsorganisationen har i hög grad förbättrat både välbefinnandet på arbetsplatserna och arbetsförhållandena, men om arbetssjukdomar ska kunna förebyggas effektivt krävs det att man förutser vilka negativa konsekvenser ny teknik kan få för arbetstagarnas hälsa och säkerhet. Industriell tillämpning av ny teknik leder till nya produkter och processer som måste provas och kontrolleras tillräckligt grundligt så att de är säkra och inte utgör allvarliga faror för konsumenter och arbetstagare. Nanomaterial är ett exempel, eftersom de kan ha unika egenskaper som kan kräva nya metoder för toxicitetstestning och verktyg för riskprognos från produktutvecklingsfasen och framåt om alla säkerhetsaspekter ska kunna beaktas. Andra nya risker som hänger samman med utvecklingen av bioteknik och grön teknik behöver också beaktas.

Förändringar av arbetsorganisationen genom informationsteknikens utveckling, särskilt sådana som innebär ständig uppkoppling, öppnar enorma möjligheter för flexibla och interaktiva arbetsprocesser. Arbetskraften präglas dessutom i allt högre grad av mångfald. Det återspeglas i nya okonventionella avtal och arbetsmönster samt en högre omsättning på arbetsmarknaden med korttidsanställningar, särskilt för yngre arbetstagare. Enligt en aktuell Eurobarometerundersökning ser arbetstagarna dock stress som en av de största riskerna i arbetet (53 %), följt av ergonomiska risker (repetitiva rörelser eller tröttande eller smärtsamma ställningar (28 %) samt att lyfta, bära eller flytta laster på daglig basis (24 %). Särskild uppmärksamhet bör ägnas konsekvenserna av förändringar i arbetsorganisationen med avseende på fysisk och psykisk hälsa. På grund av karaktären av vissa yrken där kvinnor

²¹ Se bland annat den särskilda studien av Binazzi et al., *The burden of mortality with costs in productivity loss from occupational cancer in Italy*, American Journal of Industrial Medicine, 2013 Nov; 56(11): s. 1272-9.

²² <http://www.ilo.org/safework/lang--en/index.htm>

http://www.ilo.org/public/english/region/eurpro/moscow/areas/safety/docs/safety_in_numbers_en.pdf.

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), EUT L 136, 29.5.2007.

²⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 18 december 2006 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, EUT L 353, 31.12.2008.

²⁵ Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj 2012–2013: "Samverkan för att förebygga".

Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj 2010–2011: "Säkert underhållsarbete".

Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj 2008–2009: "Riskbedömning".

Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj 2007–2008: "Ett hälsosamt arbetsliv".

är överrepresenterade kan kvinnor utsättas för särskilda risker, bland annat muskel- och skelettbesvär eller vissa cancerformer.²⁶

- **Tredje utmaningen: Befolkningsförändringen**

EU:s befolkning blir äldre. Antalet EU-medborgare som är 60 år eller äldre ökar med över två miljoner varje år. Även arbetskraften åldras, i takt med att andelen äldre arbetstagare ökar i förhållande till yngre. Enligt Eurostats befolkningsprognoser (Europop 2010) förväntas den förvärvsarbetande befolkningen i åldersgruppen 55–64 år i 27 EU-länder öka med ca 16 procent mellan 2010 och 2030.

I kommissionens vitbok om pensioner efterlyses en förlängning av tiden i arbetslivet för att tillräckliga och hållbara pensionssystem ska kunna upprätthållas. Detta kommer att kräva lämpliga arbetsförhållanden.²⁷

God hälsa och säkerhet för arbetstagare är en förutsättning för ett bärkraftigt arbetsliv och ett aktivt och hälsosamt åldrande, särskilt mot bakgrund av att arbetskraften blir allt äldre och tiden i arbetslivet förlängs. Detta kräver att det skapas en trygg och hälsosam miljö under hela tiden i arbetslivet för en arbetskraft som präglas av ökad mångfald. En kultur med riskförebyggande måste främjas om det ska gå att klara detta.

Om tiden i arbetslivet ska kunna förlängas måste arbetsplatser och arbetsorganisation på lämpligt sätt anpassas. Det gäller bland annat arbetstider, arbetsplatsernas tillgänglighet och arbetsplatsåtgärder riktade till äldre arbetstagare. Även anställbarheten under hela livet bör utvecklas med beaktande av att arbetstagarnas kapacitet förändras med stigande ålder. Innovativa IKT-produkter och IKT-tjänster (t.ex. hemarbete med stöd) erbjuder många olika möjligheter att förbättra anställbarheten. Dessutom krävs åtgärder för återintegrering och rehabilitering så att arbetstagare snabbt kan återgå till arbetet efter ett olycksfall eller en sjukdom och inte riskerar att stängas ute från arbetsmarknaden permanent.

4. VIKTIGA STRATEGISKA MÅL

Som ett övergripande och tvärtematiskt svar på de tre utmaningar som beskrivs i avsnitt 3 föreslår kommissionen ett antal åtgärder som ska genomföras eller utvecklas i nära samarbete med medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra intressenter. Åtgärderna är grupperade i sju strategiska mål. En systematisk övervakning och utvärdering ska göras av hur väl dessa mål uppnås och hur genomförandet av åtgärdsplanen framskrider. Hänsyn kommer att tas till detta när arbetsmiljölagstiftningen utvärderas.

4.1. Fortsatt konsolidering av nationella strategier

EU:s samordnande funktion är allmänt vedertagen och betraktas som en tillförlitlig referenspunkt. Utvärderingen av den europeiska arbetsmiljöstrategin 2007–2012 visade att 27 EU-länder hade infört nationella arbetsmiljöstrategier i enlighet med EU-strategin.

En sammanfattande analys av de nationella strategierna visar att de i allmänhet återspeglar prioriteringarna i EU-strategin samtidigt som de är anpassade till det relevanta nationella sammanhanget. I de flesta medlemsstater betonade intressenterna på nationell nivå att EU:s arbetsmiljöstrategi har fyllt en viktig funktion genom att den fört upp arbetsmiljön på den nationella politiska agendan och påverkat nationella beslutsprocesser inom området.

²⁶ Europeiska arbetsmiljöbyrån, 2013. *New risks and trends in the safety and health of women at work*. <https://osha.europa.eu/en/publications/reports/new-risks-and-trends-in-the-safety-and-health-of-women-at-work/view>.

²⁷ Vitbok. *En agenda för tillräckliga, trygga och långsiktigt bärkraftiga pensioner*, COM(2012) 55 final.

Det finns dock utrymme för en starkare och mer systematisk roll för EU till stöd för genomförandet av de nationella strategierna genom politisk samordning, ömsesidigt lärande och utnyttjande av EU-medel. Medlemsstaterna uppmanas att i nära samarbete med relevanta intressenter, bland annat arbetsmarknadens parter, överväga att se över sina nationella strategier i förhållande till EU:s nya strategiska ram.

Åtgärder från och med 2014:

- Se över nationella arbetsmiljöstrategier i ljuset av den nya strategiska ramen för EU → Medlemsstaterna i samråd med relevanta intressenter, bland annat arbetsmarknadens parter.
- Upprätta en databas som täcker alla nationella strategiska ramar för arbetsmiljö → Kommissionen i samarbete med Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Utse kontaktpunkter för nationella strategier (medlemsstater) som träffas regelbundet för att kartlägga och utbyta goda metoder → Kommissionen, Europeiska arbetsmiljöbyrån, rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och yrkesinspektörskommittén.

4.2. Underlätta tillämpningen av arbetsmiljölagstiftningen, särskilt för mikro- och småföretag

Det är svårare för små och medelstora företag att uppfylla kraven i arbetsmiljölagstiftningen. Därför är det viktigt att vägledningen förbättras och att det finns praktiska verktyg som underlättar tillämpningen av arbetsmiljölagstiftningen. Hänsyn kommer att tas till mikro- och småföretags behov när åtgärder införs på EU-nivå och nationell nivå, bland annat genom lämplig anpassning av verktyg såsom OiRA.

Åtgärder från och med 2014:

- Ge ekonomiskt och tekniskt stöd för att införa OIRA och andra it-verktyg i medlemsstaterna, med fokus på prioriterade sektorer → Medlemsstaterna, med stöd från Europeiska socialfonden (ESF) och Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Utforma vägledning och hitta exempel på goda metoder, med hänsyn till små och medelstora företags, och särskilt mikroföretags, särskilda karaktär och förhållanden → Kommissionen och Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Främja utbyte av goda metoder, med stöd till små och medelstora företag från större företag i kedjan avtalspart-leverantör-köpare för att förbättra arbetsmiljön → Kommissionen i samarbete med medlemsstaterna och rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor.
- Fortsätta med upplysningskampanjer → Kommissionen i samarbete med medlemsstaterna och Europeiska arbetsmiljöbyrån.

4.3. Bättre tillämpning av arbetsmiljölagstiftningen från medlemsstaternas sida

Första gången företaget och arbetstagarna tänker på att det finns bestämmelser om arbetsmiljö är ofta när de får besök av en yrkesinspektör. Det tyder på bristande kunskap som behöver åtgärdas systematiskt. Det är viktigt att yrkesinspektörerna uppfattas som att de gör det lättare att följa lagstiftningen och inte som att de hindrar företagets verksamhet.

Arbetsmiljöinspektionerna fyller också en viktig funktion genom att identifiera och avskräcka från odeklarerat arbete. Därför ska inspektionerna vara stödjande och tydligt inriktade på särskilda risker, även om de alltid ska fokusera på efterlevnaden av lagstiftningen. Det finns ca 20 000 yrkesinspektörer i EU – ca en inspektör per 9 000 arbetstagare omfattas av

relevanta nationella arbetsmiljöinspektioner.²⁸ Inspektörerna utför ca 1 500 000 inspektioner per år.²⁹

Det är i hög grad yrkesinspektörernas sakkunskap och möjligheter att genomföra inspektioner som avgör hur effektiva inspektionerna blir. Yrkesinspektörer behöver få utbildning om arbetsmiljön, särskilt om framväxande risker och ny teknik, om de ska kunna utföra riskbaserade inspektioner på rätt sätt.

Med tanke på budgetåtstramningarna skulle EU:s finansieringsprogram (inklusive ESF) kunna användas bättre för att ge arbetsmiljöinspektionerna de resurser som behövs. Utbyte av goda metoder mellan arbetsmiljöinspektionerna på EU-nivå har varit och bör fortsätta vara ett instrument för att förbättra deras effektivitet.

Åtgärder från och med 2014:

- Kartlägga arbetsmiljöinspektionernas resurser och bedöma deras kapacitet att utföra sina huvuduppgifter för tillämpningen av arbetsmiljölagstiftningen → Yrkesinspektörskommittén.
- Utvärdera programmet för utbyte/utbildning av yrkesinspektörer och granska metoder för att förbättra de aktuella verktygen för samarbete inom yrkesinspektörskommittén, med hänsyn till de nya utmaningarna inom arbetsmiljöområdet → Kommissionen i samarbete med yrkesinspektörskommittén.
- Bedöma hur effektiva de sanktioner och böter är som utdöms av medlemsstaterna samt andra metoder för ”mjuk verkställighet” och okonventionella metoder för att övervaka efterlevnaden → Kommissionen i samarbete med medlemsstaterna via yrkesinspektörskommittén och rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor.

4.4. Förenkla befintlig lagstiftning

I enlighet med målen för Refit-programmet³⁰ krävs det en kontinuerlig gemensam insats av kommissionen, övriga EU-institutioner och medlemsstaterna för att förenkla EU-lagstiftningen och undanröja onödiga administrativa bördor. Viktiga aspekter under de kommande åren är att bedöma om den befintliga arbetsmiljölagstiftningen passar för sitt ändamål, granska hur dess tillämpning kan förbättras samt säkerställa en bättre, effektiv och likvärdig tillämpning i alla medlemsstater och företag.

I enlighet med direktiv 89/391/EEG är kommission upptagen med en heltäckande utvärdering av hela arbetsmiljölagstiftningen.³¹ Som en del i detta arbete lämnade medlemsstaterna nyligen sina nationella rapporter om genomförandet av de 24 arbetsmiljödirektiven till kommissionen. Kommissionen analyserar just nu de nationella rapporterna, som ska ligga till grund för utvärderingen.

Utvärderingen kommer att inriktas särskilt på att hitta möjliga förenklingar och/eller minskningar av den administrativa bördan, särskilt för mikro- och småföretag, samtidigt som en hög skyddsnivå för arbetstagarnas hälsa och säkerhet upprätthålls. Denna process är relevant inte bara för EU-lagstiftningen utan även för nationella lagar och föreskrifter om införlivande av EU-lagstiftning. Därför uppmuntras medlemsstaterna att utföra ett likartat arbete parallellt. Resultaten av utvärderingen, som kommer att finnas tillgängliga 2015, kommer att beaktas vid översynen av den strategiska ramen 2016.

²⁸ Rapporter från de nationella arbetsmiljöinspektionerna 2011, skickade till yrkesinspektörskommittén.

²⁹ Rapporter från de nationella arbetsmiljöinspektionerna 2019, skickade till yrkesinspektörskommittén.

³⁰ COM(2013) 685 final.

³¹ I enlighet med artikel 17a i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet, EGT L 183, 29.6.1989, s. 1.

Åtgärder från och med 2014:

- Identifiera möjliga förenklingar och/eller minskningar av onödiga bördor som en del av utvärderingen av arbetsmiljölågstiftningen samt främja en offentlig debatt med alla intressenter → Kommissionen och rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor.
- Uppmuntra medlemsstaterna att identifiera källor till särskild regelbörda som skapats genom deras eget införlivande av arbetsmiljölågstiftningen och genom nationell lagstiftning samt analysera de nationella genomföranderapporterna för att hitta bra metoder och främja informationsutbyte → Medlemsstaterna i samarbete med kommissionen.
- Bedöma situationen för mikroföretag i lågrisksektorer och överväga hur genomförandet av riskbedömning kan förenklas, inklusive dokumentation → Kommissionen.

4.5. Den åldrande arbetskraften, framväxande nya risker och förebyggande av arbetssjukdomar

Teknik i förändring, nya produkter och saluföring av nya kemikalier innebär att sund vetenskaplig evidens måste samlas och utvärderas för bedömning av hur nya risker bäst kan hanteras. EU-institutionerna, särskilt kommissionen, bör se till att få fram de främsta tillgängliga experterna för att arbeta med detta.

Risker som drabbar särskilda åldersgrupper, t.ex. arbetstagare med funktionsnedsättning och kvinnor, bör ägnas särskild uppmärksamhet och kräver målinriktade insatser. I pilotprojektet om arbetsmiljö för äldre arbetstagare kommer man att hitta metoder för att främja äldre arbetstagares fysiska och psykiska hälsa. Det kommer även att ge exempel på goda metoder och underlätta informationsutbytet.³² *Joint Programme for Ambient Assisted Living* bidrar till utmaningen med en åldrande arbetskraft.

Bedömningen av nya framväxande risker utifrån vetenskapliga data och spridningen av resultaten kommer att vara viktiga delar av utvärderingen av arbetsmiljölågstiftningen.

Åtgärder från och med 2014:

- Upprätta ett nätverk av verksamma och forskare inom arbetsmiljöområdet och undersöka behovet av att inrätta en oberoende rådgivande forskargrupp som skulle lämna rekommendationer för kommissionens arbete → Kommissionen.
- Stödja spridning av resultat från Europeiska riskcentrumet bland relevanta aktörer → Kommissionen i samarbete med Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Främja identifiering och utbyte av goda metoder för att förbättra arbetsmiljön för specifika grupper av arbetstagare, t.ex. äldre arbetstagare, erfarna yngre arbetstagare (inklusive de som har olika typer av tillfälliga anställningar), lärlingar, arbetstagare med funktionsnedsättning och kvinnor → Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Främja åtgärder för rehabilitering och återintegrering genom att införliva resultaten från Europaparlamentets pilotprojekt om äldre arbetstagare och från kampanjen Ett hälsosamt arbetsliv 2016–2017 → Kommissionen i samarbete med Europeiska arbetsmiljöbyrån.
- Identifiera och sprida goda metoder för att förebygga psykiska besvär på arbetsplatsen → EU och Europeiska arbetsmiljöbyrån.

³² https://osha.europa.eu/en/priority_groups/ageingworkers/ep-osh-project.

4.6. Förbättra insamlingen av statistik och utveckla informationsbasen

För en evidensbaserad politik är viktigt att samla in tillförlitlig, aktuell och jämförbar statistik om arbetsolyckor, arbetssjukdomar, exponering i arbetet och arbetsrelaterad ohälsa samt att analysera kostnaderna och nyttan inom arbetsmiljöområdet. När det gäller arbetsolyckor fastställs i kommissionens förordning (EU) nr 349/2013 en årlig datainsamling från och med 2013³³. Utmaningar kvarstår dock när det gäller data om exponering i arbetet och arbetsrelaterad ohälsa. Därför är det fortfarande svårt att jämföra Europeiska arbetsmiljöresultaten i alla medlemsstater och dra evidensbaserade slutsatser om politiken utifrån sådana jämförelser. Situationen är särskilt komplex när det gäller arbetssjukdomar.

Statistikexperter på nationell nivå och EU-nivå bör därför samarbeta och intensifiera ansträngningarna att förbättra datainsamlingen och utveckla gemensamma tillvägagångssätt för att kartlägga och mäta riskerna för arbetstagarnas hälsa och samtidigt på vederbörligt sätt beakta de administrativa kostnaderna för detta för företagen och de statliga nationella förvaltningarna.

Åtgärder från och med 2014:

- Bedöma kvaliteten på de uppgifter om arbetsolyckor som medlemsstaterna lämnar in inom ramen datainsamlingen för den europeiska statistiken över olycksfall i arbetet (ESAW), med målet att förbättra täckningen, tillförlitligheten, jämförbarheten och aktualiteten → Kommissionen och nationella behöriga myndigheter.
- Före utgången av 2016, undersöka olika alternativ för att förbättra tillgängligheten och jämförbarheten av uppgifter om arbetssjukdomar på EU-nivå och bedöma möjligheten till förenklad uppgiftslämning → Kommissionen och nationella behöriga myndigheter.
- Inleda diskussioner inom rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor, med rådgivning från nationella experter, med målet att lämna rekommendationer om att skapa en gemensam databas om exponering i arbetet → Kommissionen, rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och nationella experter.
- Före 2016, undersöka möjligheterna att förbättra informationen om kostnader och nytta på arbetsmiljöområdet.
- Före 2016, utforma ett verktyg för att övervaka genomförandet av EU:s strategiska ram för perioden 2014–2020, inklusive strategiska indikatorer och resultatindikatorer, baserat på 2009 års strategieresultat → Kommissionen och rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor.

4.7. Bättre samordning av EU:s insatser och internationella insatser för att förbättra arbetsmiljön och samverka med internationella organisationer

I en globaliserad ekonomi ligger det i EU:s intresse att höja arbetsnormerna och förbättra den faktiska tillämpningen av normerna på global nivå genom multilaterala åtgärder i samarbete med behöriga internationella organ och genom bilaterala åtgärder i EU:s förbindelser med tredjeländer. EU måste också stödja kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna med att anpassa sin strukturella kapacitet och lagstiftning till kraven i EU-lagstiftningen.

EU:s arbetsmiljöpolitik erkänns i stor utsträckning av internationella partner och observatörer som ett riktmärke. Detta har återspeglats i den snabba expansionen av bilateralt samarbete

³³ Kommissionens förordning (EU) nr 349/2011 av den 11 april 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1338/2008 om gemenskapsstatistik om folkhälsa och hälsa och säkerhet i arbetet vad gäller statistik om olycksfall i arbetet, EUT L 97, 12.4.2011, s. 3.

under de senaste åren, inte bara med traditionella partner från utvecklade ekonomier som Förenta staterna, utan även och särskilt med nya partner från tillväxtekonomier som Kina och Indien.

Kommissionen kan ge ett meningsfullt bidrag till att minska arbetsolyckorna och arbetssjukdomarna i hela världen. På grundval av det pågående samarbetet krävs en gemensam insats från EU tillsammans med främst ILO och andra specialiserade organisationer som Världshälsoorganisationen (WHO) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) för att uppnå bättre resultat inom och utanför EU. Ett bättre operativt samarbete behövs för att garantera ett enhetligt och sammanhängande tillvägagångssätt och för att bättre utnyttja synergier på EU-nivå och internationell nivå.

Åtgärder från och med 2014:

- Fortsätta att stödja kandidatländerna under anslutningsförhandlingarna om kapitel 19 och de potentiella kandidatländer som omfattas av ett stabiliserings- och associeringsavtal i deras ansträngningar att anpassa sin arbetsmiljölagstiftning till EU-lagstiftningen → Kommissionen.
- Stärka arbetsmiljösamarbetet, särskilt med ILO men även med WHO och OECD. → Kommissionen
- Inleda en översyn av samförståndsavtalet med ILO för att bättre återspegla arbetsmiljöpolitiken → Kommissionen.
- Bidra till tillämpningen av kapitlet om hållbar utveckling i EU:s frihandels- och investeringsavtal när det gäller arbetsmiljö och arbetsförhållandena → Kommissionen.
- Främst tillsammans med ILO, ta upp arbetsmiljöbrister i den globala leveranskedjan och bidra till G20-initiativet för tryggare arbetsplatser i det avseendet → Kommissionen.
- Stärka det pågående samarbetet och den löpande dialogen om arbetsmiljöfrågor med strategiska partner, inklusive överväga en översyn av formerna för nuvarande utbyten på arbetsmiljöområdet med Förenta staterna i samband med de pågående förhandlingarna om ett transatlantiskt handels- och partnerskapsavtal → Kommissionen.

5. EU:S INSTRUMENT

5.1. Lagstiftning

Lagstiftningen har visat sig vara värdefull genom att ge EU gemensamma definitioner, normer, metoder samt förebyggande verktyg på arbetsmiljöområdet. En EU-omfattande ram för arbetsmiljölagstiftningen krävs för att garantera en hög skyddsnivå för arbetstagarna och skapa lika konkurrensvillkor för alla företag, oavsett storlek, plats och näringsgren. Belägg visar att de viktigaste motiven för arbetsmiljöarbetet vid de flesta inrättningar fortfarande är fullgörandet av rättsliga skyldigheter och tillsynsåtgärder som vidtas av tillsynsorganen, inklusive arbetsmiljöinspektioner.³⁴

Eftersom det dock i praktiken finns många olika företag av olika storlek, arbetsstyrkan präglas av mångfald och målinriktade och effektiva politiska åtgärder bör utformas, bör även andra verktyg än lagstiftning användas för att göra skillnad i praktiken. Till verktygen hör bland

³⁴ *European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER) – Managing safety and health at work*, rapport från Europeiska riskcentrumet, 2010.

annat riktmärkning, kartläggning och utbyte av goda metoder, upplysning, fastställande av frivilliga normer och användarvänliga it-verktyg.

Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka medlemsstaternas tillämpning av arbetsmiljölagstiftningen för att säkerställa en korrekt efterlevnad. Resultatet av den pågående utvärderingen av EU:s arbetsmiljölagstiftning kommer att göra det lättare för kommissionen att utforma åtgärder för framtiden.

5.2. EU-fonder

I dag utnyttjar 13 EU-länder Europeiska socialfonden (ESF) för att förbättra sin nationella arbetsmiljöpolitik. Medlemsstaterna uppmanas att utnyttja ESF och andra europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonder) för att finansiera arbetsmiljöåtgärder. Under programperioden 2014–2020 kommer ESF-medel att finnas tillgängliga för att stödja åtgärder som bland annat syftar till att främja bärkraftighet, sysselsättning av god kvalitet och social delaktighet, särskilt genom följande:

- Investeringsprioriteringen för ”anpassning till förändring för arbetstagare, företag och entreprenörer” genom utformning och införande av innovativa och mer produktiva metoder för arbetsorganisation, t.ex. arbetsmiljö, yrkesinriktad utbildning, utbildningsprogram, spridning av goda metoder.
- Förlängning av hälsosamma arbetsliv genom utveckling och införande av åtgärder för att främja en hälsosam miljö och psykiskt välbefinnande i arbetet. Detta kan falla inom investeringsprioriteringen för ”aktivt och hälsosamt åldrande”.
- Stöd till rekrytering och återgång i arbete för människor med kroniska eller sällsynta sjukdomar, funktionsnedsättning eller psykiska hälsobesvär genom integrerade metoder som kombinerar olika former av anställbarhetsåtgärder, t.ex. individuellt stöd, rådgivning, vägledning samt tillgång till allmän och yrkesinriktad utbildning och till tjänster, främst vård och social service.
- Utveckling och införande av åtgärder för att främja en hälsosam livsstil och vidta åtgärder som rör arbets- eller miljörelaterade bestämningsfaktorer för hälsan (t.ex. exponering för giftiga ämnen, cigarettök i omgivningen) som är kopplade till sjukdomar, bland annat cancer.
- Stöd till upplysningskampanjer och utbildning för yrkesinspektörer för att förbättra deras kunskaper och färdigheter och administrativa kapacitet att hantera arbetsmiljöfrågor.
- Stöd till utbildning i små och medelstora företag när det gäller införandet av OIRA och andra it-verktyg i alla medlemsstater.

Det operativa programmet för sysselsättning och social innovation (EaSI) kommer dessutom att användas för att stödja åtgärder som främjar samarbete, kommunikation och samling av fackkunskap inom arbetsmiljöområdet.

EU:s nya ramprogram för forskning och innovation för perioden 2014–2020 (Horisont 2020³⁵) kommer att ge ekonomiska möjligheter att ta upp samhällsutmaningar som rör hälsa, demografisk förändring och välbefinnande. Fokusområden är bland annat

- förstå hälsa,
- åldrande och sjukdomar,
- förbättra ett aktivt och hälsosamt åldrande,

³⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020), KOM(2011) 809 slutlig.

- effektivt hälsofrämjande,
- förebyggande av sjukdomar, samt
- beredskap och screening.

Detta återspeglar behovet av en överförd, integrerad strategi för utmaningar som ger stöd för forskning på både lång och medellång sikt samt mer kortsiktig innovationsverksamhet.

Det har föreslagits att regionerna ska ta upp IKT-stödd innovation för ett aktivt och hälsosamt åldrande som ett prioriterat område för smart specialisering för finansiering via Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). Anpassning till och synergier med det europeiska innovationspartnerskapet för aktivt och hälsosamt åldrande samt det (andra) *Joint Programme for Active Assisted Living* ger fler finansieringsalternativ och alternativ för marknadsutveckling.

5.3. Dialog mellan arbetsmarknadens parter

I enlighet med fördragets bestämmelser fyller arbetsmarknadens parter på EU-nivå en viktig funktion vid utformningen och införandet av arbetsmiljöpolitiken och genom att de bidrar till en trygg och hälsosam miljö i Europa. De har visat prov på att de kan finna lösningar som tillgodoser både arbetstagarnas och företagets intressen och har direkt bidragit till att genomföra EU:s strategi på detta område. Deras avtal (t.ex. det branschövergripande avtalet om kristallint kisel samt branschavtalen om förebyggande av stick- och skärskador inom hälso- och sjukvården och om arbetsvillkor inom sjöfarten), vilka genomförs självständigt eller via lagstiftning³⁶, och andra initiativ från arbetsmarknadens parter påverkar direkt arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

Kommissionen kommer att fortsätta att stödja EU-arbetsmarknadsparternas och deras nationella medlemmars arbete när det gäller arbetsmiljöpolitik i deras egna arbetsprogram. Kommissionen uppmanar kommittéerna för dialog mellan arbetsmarknadens parter att överväga hur man på ett effektivt sätt når ut till mikroföretag och småföretag och utformar innovativa lösningar på arbetsmiljöområdet. Även arbetsmarknadens parter på EU-nivå uppmanas att bidra till den pågående utvärderingen av gällande EU-lagstiftning.

Synergierna mellan bidragen från dialogen mellan arbetsmarknadens parter på EU-nivå på branschövergripande eller branschnivå och genomförandet av EU:s strategiska prioriteringar på arbetsmiljöområdet måste stärkas, med full respekt för arbetsmarknadsparternas oberoende.

Det är nödvändigt att se till att arbetsmarknadens parter tar ansvar för EU:s nuvarande strategiska ram, bland annat genom att de deltar i att utforma och genomföra särskilda initiativ på europeisk och lokal nivå och initiativ på arbetsplatsen. Rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och strukturerna för den europeiska dialogen mellan arbetsmarknadens parter bör spela en viktig roll i detta.

5.4. Kommunikation och information

Arbetsmiljöpolitikens framgång beror i hög grad på kommunikationskanalernas effektivitet och på de verktyg som används för att nå ut till olika berörda aktörer, från beslutsfattare till arbetstagarna själva.

³⁶ Vid genomförande via lagstiftning, efter en utvärdering av kommissionen, som omfattar representativitet, efterlevnad av EU-lagstiftningen, inverkan på små och medelstora företag samt kostnads-nyttanalyser, i tillämpliga fall.

Media såsom internet, webbtillämpningar och sociala nätverk erbjuder olika tänkbara verktyg för ytterligare utforskning och som kan vara effektivare än konventionella strategier för att nå yngre arbetstagare. Kommissionen kommer att uppmuntra en bredare medverkan av intressenter, inklusive arbetsmarknadens parter, arbetsmiljöexperter, företrädare för mikroföretag och småföretag samt branschorganisationer, i tillämpningen av arbetsmiljölagstiftningen.

Europeiska arbetsmiljöbyrån spelar en avgörande roll när det gäller att samla in och sprida relevant information på arbetsmiljöområdet, underlätta utbytet av goda metoder och utforma upplysningskampanjer och bidrar på så sätt till ett effektivare genomförande av arbetsmiljöpolicen på EU-nivå. Byråns utveckling av en databas för god praxis på arbetsmiljöområdet kommer att bidra till att företagen på ett bättre sätt genomför arbetsmiljöpolicen. Byrån kommer att fortsätta att bedriva europeiska upplysningskampanjer i arbetsmiljöfrågor och samtidigt säkerställa en bättre interaktion med hjälp av sociala medier.

5.5. Synergier med andra politikområden

Offentlig politik inom andra områden kan bidra till en bättre arbetsmiljö. Potentiella synergier med arbetsmiljöpolicen behöver utforskas mer aktivt. De viktigaste områdena i detta avseende är följande:

- **Utbildning:** Upplysning om arbetsmiljöfrågor börjar i skolan. Det har kommit rekommendationer om att arbetsmiljöfrågor bättre ska återspeglas i skolans kursplaner (särskilt inom yrkesinriktad utbildning) och om att i högre grad främja psykisk hälsa och välbefinnande.³⁷ Framgångsrika pilotprojekt har genomförts³⁸, men resultaten av dessa behöver spridas bättre. Information och utbildning för entreprenörer behöver fortsätta.
- **Forskning:** Prioriteringar har fastställts för arbetsmiljöforskningen, med fokus på effekterna av åldrande, globalisering, ny teknik, arbetssjukdomar och funktionsnedsättning. Resultaten från denna forskning behöver spridas bättre och bättre återspeglas i beslutsfattandet.
- **Folkhälsa:** Bättre samordning mellan beslutsfattare inom detta område behövs för att bygga vidare på befintliga program och riktlinjer och skapa synergier. Samarbete med viktiga intressenter (slutanvändare, myndigheter, näringslivet) behövs genom den gemensamma åtgärden för psykisk hälsa och välbefinnande samt inom det europeiska innovationspartnerskapet för aktivt och hälsosamt åldrande.³⁹ Detta kommer att ge bättre förutsättningar för införande av innovation och investeringar i innovation.
- **Miljö:** Insatser bör göras för att utforma en mer ömsesidigt kompletterande och konsekvent politik för miljö och arbetstagskydd, eftersom arbetsplatsen kan ses som en mikromiljö där liknande exponering för farliga ämnen kan inträffa, dock på andra nivåer och med särskilda bestämningsfaktorer.
- **Industripolitik:** Enkla lösningar, t.ex. vägledning för att undvika olycksfall eller uppgifter om exponering för vibration kan hjälpa små och medelstora företag att införa arbetsmiljöåtgärder på ett mer kostnadseffektivt sätt, eftersom de då inte behöver anställa någon arbetsmiljöexpert för att utföra bedömningarna. Insatser bör göras för

³⁷ OECD (2012), *Sick on the Job? Myths and Realities about Mental Health and Work*, *Mental Health and Work*.

³⁸ Integrering av arbetsmiljöfrågor i olika utbildningsformer är en viktig del för att utveckla en riskförebyggande kultur genom att barn och unga vuxna får lära sig leva och arbeta säkert. Europeiska arbetsmiljöbyrån erbjuder en hel del praktisk information om detta. <https://osha.europa.eu/en/topics/osheducation>.

³⁹ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?section=active-healthy-ageing&pg=about.

att öka samstämmigheten och skapa synergier mellan industripolitiken och politiken för skydd av arbetstagarna, särskilt när det gäller kemiska ämnen.

- Lika möjligheter: Arbetsmiljöpoliciten kan bidra till att motverka diskriminering och främja lika möjligheter i EU-politiken, särskilt genom att främja ett korrekt införlivande av direktiv 2000/78/EG⁴⁰ när det gäller hälsa och säkerhet i arbetet för personer med funktionsnedsättning och av direktiv 2006/54/EG⁴¹ när det gäller förbud mot mindre förmånlig behandling av kvinnor på arbetsplatser på grund av graviditet eller moderskap.

6. GENOMFÖRANDE AV DEN STRATEGISKA RAMEN FÖR ARBETSMILJÖ

Detta meddelande innehåller en ram för åtgärd, samarbete och utbyte av goda metoder på arbetsmiljöområdet för perioden 2014–2020 som endast kan genomföras genom aktiv samverkan med nationella myndigheter och arbetsmarknadens parter. Kommissionen kommer därför att hålla en allmän debatt med de viktigaste intressenterna i relevanta forum om de synsätt och förslag som redovisas i detta meddelande och kommer i lämpliga fall att involvera dem i genomförandet av åtgärderna. Synpunkter från EU-institutionerna, arbetsmarknadens parter, de särskilda kommittéerna som rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och yrkesinspektörskommittén samt Europeiska arbetsmiljöbyrån kommer att vara särskilt viktiga.

Denna strategiska ram kommer att ses över 2016 mot bakgrund av resultaten av efterhandsutvärderingen av EU-lagstiftningen på arbetsmiljöområdet och framstegen med dess genomförande.

Kommissionen kommer att övervaka genomförandet av den strategiska ramen genom att utnyttja befintliga forum och med full medverkan av EU-institutionerna och alla relevanta intressenter.

⁴⁰ Rådet direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättade av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet, EGT L 303, 2.12.2000.

⁴¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (omarbetning), EUT L 204, 26.7.2006, s. 23.